Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

20. srpnja 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Osiguranje od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila – Direktiva 72/166/EEZ – Članak 3. stavak 1. – Druga direktiva 84/5/EEZ – Članak 2. stavak 1. – Ugovor o osiguranju sklopljen na temelju lažnih izjava o vlasništvu vozila i identitetu njegova uobičajenog vozača – Ugovaratelj osiguranja – Nedostatak ekonomskog interesa za sklapanje tog ugovora – Apsolutna ništavost ugovora o osiguranju – Učinak prema trećim osobama koje su žrtve nesreće”

U predmetu C-287/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supremo Tribunal de Justiça (Vrhovni sud, Portugal), odlukom od 4. svibnja 2016., koju je Sud zaprimio 23. svibnja 2016., u postupku

Fidelidade-Companhia de Seguros, S. A.

protiv

Caisse Suisse de Compensation,

Fundo de Garantia Automóvel,

Sandre Cristine Crystello Pinto Moreire Pereire,

Sandre Manuele Teixeire Gomes Seemann,

Catarine Ferreire Seemann,

Joséa Batiste Pereire,

Terese Rose Teixeire,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: E. Regan, predsjednik vijeća, A. Arabadjiev (izvjestitelj) i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

* Jezik postupka: portugalski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, M. Figueiredo i M. Rebelo, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, P. Costa de Oliveira i K.-P. Wojcik, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 1. Direktive Vijeća 72/166/EEZ od 24. travnja 1972. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti (SL 1972., L 103, str. 1.; u daljnjem tekstu: Prva direktiva), članka 2. stavka 1. Druge direktive Vijeća 84/5/EEZ od 30. prosinca 1983. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila (SL 1984., L 8, str. 17.; u daljnjem tekstu: Druga direktiva) i članka 1. Treće direktive Vijeća 90/232/EEZ od 14. svibnja 1990. o usklađivanju zakonodavstava država članica o osiguranju od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila (SL 1990., L 129, str. 33.; u daljnjem tekstu: Treća direktiva).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Fidelidade-Companhia de Seguros SA, s jedne strane, i Caisse Suisse de Compensation, Fundo de Garantia Automóvel (Fond automobilskog jamstva), Sandre Cristine Crystello Pinto Moreire Pereire, Sandre Manuele Teixeire Gomes Seemann, Catarine Ferreire Seemann, Joséa Batiste Pereire i Terese Rose Teixeira, s druge strane, glede usklađenosti prethodno navedenih odredbi nacionalnog zakonodavstva na temelju kojih je davanje lažne izjave o identitetu vlasnika motornog vozila ili njegova uobičajenog vozača razlog apsolutne ništavosti ugovora o osiguranju.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člankom 3. stavkom 1. Prve direktive propisano je:

„Svaka država članica poduzima sve korisne mjere [...] kako bi osigurala da je građanskopravna odgovornost u pogledu upotrebe vozila koja se uobičajeno nalaze na njezinu području pokrivena osiguranjem. Opseg pokrivene odgovornosti i uvjeti osiguravateljnog pokrića trebaju biti određeni na temelju tih mjera.” [neslužbeni prijevod]

4 U uvodnim izjavama 3. i 8. Druge direktive navedeno je:

„budući da je potrebno predvidjeti tijelo koje će jamčiti da žrtva ne ostane bez naknade u slučaju kada je nesreću prouzročilo neosigurano ili nepoznato vozilo; da je važno predvidjeti, bez izmjenjivanja odredaba koje države članice primjenjuju s obzirom na supsidijarnost ili ravnopravnost naknade štete isplaćene od strane tog tijela kao i pravila koja se primjenjuju u odnosu na subrogaciju, da se žrtva takve nesreće može izravno obratiti tom tijelu kao prvom kontaktnom mjestu; da bi, međutim, državama članicama trebalo dati mogućnost da u određenim ograničenim slučajevima primjenjuju izuzeća u pogledu isplate naknade štete od strane tog tijela i da predvide da naknada imovinske štete koju prouzroči nepoznato vozilo može biti ograničena ili isključena zbog opasnosti od prijevara;

budući da je u interesu žrtava da učinci nekih klauzula o isključenju budu ograničeni na odnos između osiguravatelja i osobe koja je odgovorna za nesreću; da, međutim, kod ukradenih ili na silu pribavljenih vozila države članice mogu odrediti da naknadu štete isplaćuje gore navedeno tijelo.” [neslužbeni prijevod]

5 Članak 1. stavak 4. Druge direktive predviđa da svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom da osigura naknadu štete, barem do granica obveze osiguranja za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede prouzročene nepoznatim vozilom ili neosiguranim vozilom. U trećem podstavku te odredbe navedeno je:

„[...] [D]ržave članice mogu isključiti isplatu naknade štete od strane tog tijela za osobe koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako tijelo može dokazati da su znale da je vozilo neosigurano.” [neslužbeni prijevod]

6 Članak 2. stavak 1. Druge direktive glasi kako slijedi:

„Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se sve zakonske odredbe ili ugovorne klauzule sadržane u polici osiguranja izdanoj u skladu s člankom 3. stavkom 1. [Prve direktive], koje isključuju iz osiguranja upotrebu ili vožnju vozilima:

– osoba koje za to nemaju izričito ili implicitno odobrenje;

ili

– osoba koje nemaju vozačku dozvolu koja im dopušta da voze dotično vozilo;

ili

– osoba koje krše zakonske tehničke zahtjeve u pogledu stanja i sigurnosti dotičnog vozila,

za potrebe članka 3. stavka 1. [Prve direktive] smatraju nevažećima u pogledu odštetnih zahtjeva trećih osoba koje su žrtve prometne nesreće.

Međutim, odredba ili klauzula iz prvog podstavka može se primijeniti protiv osoba koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako osiguravatelj može dokazati da su znale da je vozilo ukradeno.

[...]” [neslužbeni prijevod]

7 Uvodna izjava 4. Treće direktive predviđa:

„budući da bi žrtvama prometnih nesreća trebalo biti zajamčeno usporedivo postupanje bez obzira na to gdje se u Zajednici nesreća dogodila.”

8 Članak 1. prvi stavak te direktive određuje:

„Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 1. drugi podstavak [Druge direktive], osiguranje iz članka 3. stavka 1. [Prve direktive] pokriva odgovornost za tjelesne ozljede svih putnika osim vozača nastale upotrebom vozila.” [neslužbeni prijevod]

Portugalsko pravo

9 Prva direktiva prenesena je u portugalsko pravo Decreto-Leijem br. 522/85 – Seguro Obrigatório de Responsabilidade Civil Automóvel (Dekret-zakon br. 522/85 o obveznom osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila) od 31. prosinca 1985. Taj dekret-zakon – kako je izmijenjen Decreto-Leijem br. 72-A/2003 – Lei do Seguro Obrigatório (Dekret-zakon br. 72-A/2003 o zakonu o obveznom osiguranju) od 14. travnja 2003., koji je bio na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz kojih proizlazi glavni postupak (u daljnjem tekstu: Dekret-zakon br. 522/85) – u članku 1. stavku 1. predviđa obvezu osiguranja kopnenog motornog vozila na sljedeći način:

„Svaka osoba koja može biti građanskopravno odgovorna za naknadu imovinske i neimovinske štete nastale tjelesnim ozljedama ili materijalnom štetom koju je trećim osobama uzrokovalo kopneno motorno vozilo, njegove prikolice ili poluprikolice mora, da bi ta vozila mogla prometovati, biti pokrivena osiguranjem koje obuhvaća navedenu odgovornost, u skladu s odredbama ovog Dekreta-zakona.”

10 Članak 2. Dekreta-zakona br. 522/85 o obveznicima osiguranja glasi:

„1 – Obveza osiguranja je na vlasniku vozila, osim u slučajevima plodouživanja, kupoprodaje s pridržajem prava vlasništva i ugovora o leasingu, u kojima je navedena obveza na plodoužitelju, kupcu ili primatelju leasinga.

2 – Ako bilo koja druga osoba glede tog vozila sklopi ugovor o osiguranju koji ispunjava odredbe ovog Dekreta-zakona, obveza osoba iz stavka 1. ispunjena je tijekom trajanja navedenog ugovora.

[...]”

11 Članak 14. tog dekreta-zakona, koji se odnosi na učinak iznimaka prema žrtvama nesreće, određuje:

„Osim isključenja ili mogućnosti poništenja utvrđenih ovim Dekretom-zakonom, osiguravatelj se u odnosu prema žrtvama može pozvati samo na otkaz ugovora na temelju članka 13. stavka 1. ili njegov raskid ili ništavost na temelju propisa na snazi, kada prethode danu nesreće.”

12 Portugalski Trgovački zakonik osiguranja obrađuje u svojem poglavlju XV. Njegovi članci 428. i 429. glase:

„Članak 428. Osobe za čiji se račun može zaključiti osiguranje

Osiguranje se može zaključiti za vlastiti račun ili za račun druge osobe.

1. Ako osoba za koju ili u čije je ime osiguranje zaključeno nema interes za osiguranu stvar, osiguranje je ništavo.

2. Ako u polici osiguranja nije navedeno da je osiguranje zaključeno za račun druge osobe, smatra se da je zaključeno za račun onoga tko je sklopio ugovor o osiguranju.

[...]

Članak 429. Ništavost osiguranja zbog netočnosti ili propusta

Lažne izjave i svako namjerno izostavljanje činjenica ili okolnosti koje su poznate osiguraniku ili onomu tko sklapa ugovor o osiguranju, a koje su mogle utjecati na postojanje ili uvjete ugovora, uzrokuju ništavost ugovora.

Jedini stavak. Ako je stranka koja je dala izjave bila u zloj vjeri, osiguravatelj može zahtijevati premiju.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

13 Dana 20. svibnja 2004. dogodila se prometna nesreća u kojoj su sudjelovali, s jedne strane, automobil kojim je upravljao J. M. Teixeira Pereira, u vlasništvu S. Crystello Pinto Moreire Pereire, i, s druge strane, motocikl kojim je upravljao njegov vlasnik E. Seemann. nesreća je uzrokovala smrt vozača obaju vozila.

14 Društvo Caisse Suisse de Compensation podnijelo je 11. siječnja 2010. tužbu protiv Funda de Garantia Automóvel i S. Crystello Pinto Moreire Pereire kojom zahtijeva povrat iznosa od 285 980,54 eura, isplaćenog članovima obitelji njegova osiguranika E. Seemanna.

15 Navedeni tuženici podnijeli su prigovor u vezi s nemogućnošću pokretanja sudskog postupka protiv njih, utemeljen na činjenici da je u trenutku nesreće postojao valjan ugovor o osiguranju zaključen s društvom koje se sada zove Fidelidade-Companhia de Seguros, SA (u daljnjem tekstu: osiguravatelj), a koji je pokrivao građansku odgovornost u odnosu na motorna vozila. Pozvano da intervenira, to je društvo tvrdilo da ugovor o osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila nije bio važeći jer je ugovaratelj tog osiguranja na dan sklapanja ugovora dao lažnu izjavu, tvrdeći da je vlasnik vozila i njegov uobičajeni vozač.

16 Prvostupanjski sud utvrdio je da ugovor o osiguranju nije bio valjan te da se u odnosu na žrtve može pozvati na tu nevaljanost. Odlučujući o žalbi, Tribunal da Relação de Porto (Žalbeni sud u Portu, Portugal) utvrdio je da taj ugovor nije valjan, ali da se u odnosu na žrtve ne može pozvati na njegovu nevaljanost. Osiguravatelj je podnio reviziju protiv presude Tribunala de Relação do Porto (Žalbeni sud u Portu) pred Supremo Tribunal de Justiça (Vrhovni sud, Portugal) tvrdeći da je predmetni ugovor o osiguranju apsolutno ništav i da se na tu ništavost može pozvati u odnosu na žrtvu, E. Seemanna, i društvo Caisse Suisse de Compensation.

17 Glede tumačenja Prve, Druge i Treće direktive o automobilskom osiguranju, sud koji je uputio zahtjev smatra da postoje sumnje o tome može li se u odnosu na žrtve pozvati na apsolutnu ništavost ugovora o osiguranju, poput one iz članka 428. stavka 1. portugalskog Trgovačkog zakonika.

18 Naime, u sudskoj praksi Suprema Tribunal de Justiça (Vrhovni sud) postoje razlike u tumačenju. Prema prvom smjeru sudske prakse, ugovor o osiguranju apsolutno je ništav kada ugovaratelj osiguranja lažno izjavi da je vlasnik vozila i njegov uobičajeni vozač s ciljem sklapanja s osiguravateljem ugovora o osiguranju od građanskopravne odgovornosti i/ili da do sklapanja dođe pod uvjetima koji su povoljniji za osiguranika. Apsolutna ništavost počiva, među ostalim, na nepostojanju zakonskog uvjeta koji se odnosi na „interes” ugovaratelja osiguranja, a koji se zahtijeva u članku 428. stavku 1. portugalskog Trgovačkog zakonika. Na temelju članka 14. Uredbe br. 522/85, na apsolutnu ništavost može se, prema tom smjeru sudske prakse, pozvati u odnosu na žrtvu. Taj pristup uzima u obzir činjenicu da je žrtva i dalje zaštićena putem Fonda automobilskog jamstva.

19 Prema drugom smjeru sudske prakse, mogućnost da ugovor o obveznom osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila sklopi treća osoba predstavlja odstupanje od navedenog zakonskog uvjeta koji se odnosi na „interes” ugovaratelja osiguranja. Slijedom toga, to bi pitanje trebalo riješiti s obzirom na poseban režim koji se primjenjuje na lažne izjave u okviru sklapanja ugovora o osiguranju, a to je samo onaj relativne ništavosti, na koji se ne može pozvati u odnosu na žrtvu.

20 U tim je okolnostima Supremo Tribunal de Justiça (Vrhovni sud, Portugal) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Protivi li se članku 3. stavku 1. Prve direktive, članku 2. stavku 1. [Druge direktive] i članku 1. [Treće direktive] nacionalno zakonodavstvo na temelju kojeg je davanje lažne izjave o vlasništvu motornog vozila kao i identitetu njegova uobičajenog vozača razlog apsolutne ništavosti ugovora o osiguranju jer osoba koja je sklopila ugovor nema ekonomski interes upotrebljavati vozilo, a zainteresirane osobe (ugovaratelj osiguranja, vlasnik vozila i njegov uobičajeni vozač) prijevarno namjeravaju dobiti pokriće rizika koji proizlaze iz upotrebe motornog vozila (i.) sklapanjem ugovora koji osiguravatelj ne bi sklopio da mu je bio poznat identitet ugovaratelja osiguranja; (ii.) plaćanjem premije koja je niža od one koju bi trebalo platiti s obzirom na dob uobičajenog vozača?”

O prethodnom pitanju

21 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članak 3. stavak 1. Prve direktive, članak 2. stavak 1. Druge direktive i članak 1. Treće direktive tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo čiji bi učinak bio taj da se u odnosu na treće osobe koje su žrtve nesreće, u okolnostima poput onih u glavnom postupku, može pozvati na apsolutnu ništavost ugovora o osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila koja proizlazi iz lažnih početnih izjava ugovaratelja osiguranja glede identiteta vlasnika i uobičajenog vozača predmetnog vozila ili okolnosti da osoba za koju ili u čije je ime sklopljen ugovor o osiguranju nije imala ekonomski interes za njegovo sklapanje.

22 Valja podsjetiti da uvodne izjave Prve i Druge direktive upućuju na to da su one usmjerene, s jedne strane, na to da osiguraju slobodno kretanje kako motornih vozila koja se uobičajeno nalaze na području Europske unije tako i osoba koje se u njima nalaze te, s druge strane, na to da osiguraju da žrtve nesreća koje su uzrokovala navedena motorna vozila imaju pravo na usporedivo postupanje bez obzira na to u kojem se dijelu područja Unije dogodila nesreća (presuda od 23. listopada 2012., Marques Almeida, C-300/10, EU:C:2012:656, t. 26. i navedena sudska praksa).

23 U tu svrhu, članak 3. stavak 1. Prve direktive, kao što je preciziran i upotpunjen Drugom i Trećom direktivom, nameće dužnost državama članicama da osiguraju da građanskopravna odgovornost u pogledu upotrebe motornih vozila koja se uobičajeno nalaze na njihovu području bude pokrivena osiguranjem te određuje, među ostalim, vrste šteta i koje treće oštećene osobe to osiguranje treba pokrivati (presuda od 1. prosinca 2011., Churchill Insurance Company Limited i Evans, C-442/10, EU:C:2011:799, t. 28.).

24 Glede prava priznatih trećim osobama koje su žrtve nesreće, članku 3. stavku 1. Prve direktive protivi se to da se društvo za osiguranje od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila može pozivati na zakonske ili ugovorne odredbe kako bi odbilo naknaditi štetu tim žrtvama za nesreću koju je izazvalo osigurano vozilo (presuda od 1. prosinca 2011., Churchill Insurance Company Limited i Evans, C-442/10, EU:C:2011:799, t. 33. i navedena sudska praksa).

25 Sud je također utvrdio da članak 2. stavak 1. prvi podstavak Druge direktive samo podsjeća na tu obvezu glede zakonskih odredaba ili ugovornih klauzula police osiguranja na koju se odnosi taj članak kojom se iz pokrivenosti osiguranjem od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila isključuju štete nastale trećim osobama koje su žrtve nesreće zbog toga što su osigurano vozilo upotrebljavale ili vozile osobe koje nisu bile ovlaštene voziti to vozilo, osobe koje nemaju vozačku dozvolu ili osobe koje nisu ispunjavale zakonske tehničke zahtjeve koji se odnose na stanje i sigurnost navedenog vozila (presuda od 1. prosinca 2011., Churchill Insurance Company Limited i Evans, C-442/10, EU:C:2011:799, t. 34. i navedena sudska praksa).

26 Doduše, odstupajući od te obveze, članak 2. stavak 1. drugi podstavak Druge direktive propisuje da osiguravajuće društvo određenim žrtvama nesreće može ne nadoknaditi štetu, s obzirom na situaciju koju su stvorile one same, odnosno osobe koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu, kada to društvo može dokazati da su znale da je vozilo ukradeno. Međutim, i kao što je to Sud već utvrdio, od članka 2. stavka 1. prvog podstavka Druge direktive može se odstupiti samo pod tom posebnom pretpostavkom (presuda od 1. prosinca 2011., Churchill Insurance Company Limited i Evans, C-442/10, EU:C:2011:799, t. 35.).

27 Prema tome, treba zaključiti da okolnost da je osiguravajuće društvo sklopilo taj ugovor na temelju propusta ili lažnih izjava ugovaratelja osiguranja ne daje tom društvu mogućnost da se osloni na zakonske odredbe o ništavosti ugovora i da se pozove na tu ništavost protiv treće osobe koja je žrtva nesreće kako bi se oslobodilo od obveze iz članka 3. stavka 1. Prve direktive da nadoknadi štetu potonjem za nesreću koju je uzrokovalo osigurano vozilo.

28 Isto vrijedi glede okolnosti da ugovaratelj osiguranja nije uobičajeni vozač vozila.

29 Sud je, naime, utvrdio da okolnost da vozilo vozi osoba koja nije određena u polici osiguranja koja se odnosi na to vozilo ne može, posebice s obzirom na cilj zaštite žrtava prometnih nesreća koji se želi postići Prvom, Drugom i Trećom direktivom, podupirati stajalište da to vozilo nije osigurano u smislu članka 1. stavka 4. trećeg podstavka Druge direktive (presuda od 1. prosinca 2011., Churchill Insurance Company Limited i Evans, C-442/10, EU:C:2011:799, t. 40.).

30 U tom kontekstu, sud koji je uputio zahtjev također pita Sud ima li osiguravajuće društvo pravo pozvati se – u slučaju važećeg ugovora o obveznom osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila, a kako bi izbjeglo obvezu naknade štete trećim osobama koje su žrtve nesreće koju je uzrokovalo osigurano vozilo – na zakonsku odredbu poput članka 428. stavka 1. Trgovačkog zakonika, koja predviđa ništavost ugovora o osiguranju u slučaju kada osoba za koju ili u čije je ime osiguranje zaključeno nema ekonomski interes za sklapanje tog ugovora.

31 Treba navesti da se takvo pitanje odnosi na zakonske uvjete valjanosti ugovora o osiguranju, koji nisu uređeni pravom Unije, nego pravom država članica.

32 Potonje su ipak obvezne osigurati da je građanskopravna odgovornost koja se primjenjuje na temelju njihova nacionalnog prava pokrivena osiguranjem koje je u skladu s odredbama triju navedenih direktiva. Također, iz sudske prakse Suda proizlazi da države članice trebaju izvršavati svoje nadležnosti na tom području poštujući pravo Unije te da odredbe nacionalnog prava koje uređuju naknadu štete u slučaju nesreća izazvanih motornim vozilima ne mogu lišiti Prvu, Drugu i Treću direktivu njihova korisnog učinka (presuda od 23. listopada 2012., Marques Almeida, C-300/10, EU:C:2012:656, t. 30. i 31. i navedena sudska praksa).

33 Međutim, kao što je to navela Europska komisija, na pravo na naknadu štete žrtvama nesreće mogu negativno utjecati uvjeti valjanosti ugovora o osiguranju poput općih odredbi iz članka 428. stavka 1. i članka 429. prvog stavka portugalskog Trgovačkog zakonika.

34 Takve odredbe stoga mogu dovesti do toga da šteta trećim osobama koje su žrtve nesreće ne bude nadoknađena i, slijedom toga, lišiti te direktive korisnog učinka.

35 To utvrđenje ne može dovesti u pitanje mogućnost da žrtva dobije naknadu od Fonda automobilskog jamstva. Naime, intervencija tijela iz članka 1. stavka 4. Druge direktive zamišljena je kao krajnja mjera, predviđena jedino u slučaju kada je šteta bila prouzročena vozilom za koje nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3. stavka 1. Prve direktive, odnosno vozilom za koje ne postoji ugovor o osiguranju. Takvo ograničenje objašnjava se činjenicom da ta odredba, kao što je to napomenuto u točki 23. ove presude, nameće dužnost svakoj državi članici da osigura da, podložno odstupanjima predviđenima u članku 4. navedene direktive, svaki vlasnik ili imatelj vozila koji se uobičajeno nalazi

na njezinu državnom području ugovori s društvom za osiguranje policu osiguranja koja pokriva, u granicama utvrđenima pravom Unije, njegovu građanskopravnu odgovornost koja nastaje u vezi s tim vozilom (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2013., Csonka i dr., C-409/11, EU:C:2013:512, t. 28. i 30.).

36 Međutim, kao što je to napomenuto u točki 29. ove presude, okolnost da vozilo vozi osoba koja nije određena u polici osiguranja koja se odnosi na to vozilo ne može podupirati stajalište da ono nije osigurano u smislu članka 1. stavka 4. trećeg podstavka Druge direktive.

37 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 3. stavak 1. Prve direktive i članak 2. stavak 1. Druge direktive valja tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo čiji bi učinak bio taj da se u odnosu na treće osobe koje su žrtve nesreće, u okolnostima poput onih u glavnom postupku, može pozvati na apsolutnu ništavost ugovora o osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila koja proizlazi iz lažnih početnih izjava ugovaratelja osiguranja glede identiteta vlasnika i uobičajenog vozača predmetnog vozila ili okolnosti da osoba za koju ili u čije je ime sklopljen ugovor o osiguranju nije imala ekonomski interes za njegovo sklapanje.

Troškovi

38 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 1. Direktive Vijeća 72/166/EEZ od 24. travnja 1972. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti i članak 2. stavak 1. Druge direktive Vijeća 84/5/EEZ od 30. prosinca 1983. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo čiji bi učinak bio taj da se u odnosu na treće osobe koje su žrtve nesreće, u okolnostima poput onih u glavnom postupku, može pozvati na apsolutnu ništavost ugovora o osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu motornih vozila koja proizlazi iz lažnih početnih izjava ugovaratelja osiguranja glede identiteta vlasnika i uobičajenog vozača predmetnog vozila ili okolnosti da osoba za koju ili u čije je ime sklopljen ugovor o osiguranju nije imala ekonomski interes za njegovo sklapanje.

Potpisi